(ZEITUNGSDRUCKSACHE)

Рік II. ч. 56. (212) Субота 15. березня 1941. Ціна 30 сот.

КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

Щоденник, виходить кожного дня, крім неділь і свят

АДМІНІСТРАЦІЯ: Краків, Райхсштрассе 34. Тел. 238-39
РЕДАКЦІЯ: Краків, Ожешкової 7. — Тел. 104-81

„Krakauer Nachrichten" — Tageszeitung.
Administration: Reichsstrasse 34.
Schriftleitung: Orzeszkowagasse 7.

ПЕРЕДПЛАТА в краю і закордоном
місячно . . . . . . 6 зол.
Курс 1 нім. марки — 2 зол.
5 чеських корон — 1 зол.

Промова Фірера в Лінцу

ЛІНЦ, 14. III. — 12. III. у середу вечером промовляв **Фірер** на великому святі націонал-соціялістичної партії, що відбулося в Лінцу в треті роковини **обєднання Остмарку (Австрії) з Німеччиною.** Промови Фірера вислухало **40.000** мешканців Лінцу, що зібралися у великій святочній салі на південному двірці.

У своїй промові, що її раз-у-раз переривали оплески захоплених слухачів, **Фірер** пригадав день 12. III. перед трьома роками, коли він мав змогу вперше промовляти в Лінці, в якому провів свою молодість. **Тоді здійснилося обєднання всіх німців, здійснилася вікова туга німецького народу.** Саме в Остмарку ідея обєднання всіх німців найшла **своїх** найсильніших і найхоробріших представників.

Далі Фірер зясував, як серед внутрішнього розкладу німецького народу в середині й упадку назовні, **націонал-соціялістичний рух підніс Німеччину внутрі й тим самим її силу назовні.** Прилучення Остмарку — це був перший етап на шляху до створення **Великонімеччини.** Воно стало також зовнішнім проявом розбиття версайської **системи.** Наслідком цього було зміцнення німецької держави й нації.

„Сьогодні стоїмо — говорив Фірер — перед здійсненням того, що ми тоді почали. Точнісінько так, як перше обєднання в 1870/71 р. зустрінулося зі завистю інших, таксамо також і друге велике обєднання німецького народу, **створення великонімецької держави,** мусить боротися з ненавистю, заздрістю, завистю, жадобою й також лінивством інших народів і держав. Я бачу в тому історичну вказівку, що нас може робити гордими, але також і непохитно певними. Тоді ця боротьба закінчилася величезним історичним успіхом. Сьогоднішня боротьба ані на крихітку не відбудеться інакше, вона доведе до такого самого успіху".

Далі Фірер зазначив, що перемога **Великонімеччини сьогодні всім очевидна й природна.** Він стоїть у боротьбі з непохитною волею довести її до переможного кінця. За ним стоїть націонал-соціялістична партія. На її боці стоять збройні сили Німеччини. Світ буде мав нагоду пізнати, що скорше все можна зігнути, як збройні сили третьої Німеччини. У партії і у збройних силах стоїть німецький нарід. Він стоїть також і за партією і за збройними силами. „Ще перед якимсь роком — казав Фірер — Черчіль не зовсім був певний непохитности земляків моєї тіснішої батьківщини. Я його тоді запевнив, що мабуть незабаром прийде час, коли він зможе про краще повчитися. Згодом той час надійшов. Англія дістала научку і я не мав враження, щоби непохитність британських бриґад була більша, як непохитність австрійських баталіонів у Норвегії й Франції".

Вкінці Фірер зазначив, що ще ніколи в історії не бувало такого, щоби впродовж трьох років створити те, що досі зробили в Німеччині в сучасній боротьбі зі старим світом золота й капіталу. Надійде година остаточної **перемоги Німеччини** і здійснення сучасних плянів.

Велика Німеччина щораз більше ставатиме державою праці, вона щораз більше набиратиме характер держави соціяльної спільноти.

„Маємо зобовязання — закінчив Фірер свою промову — не супроти якоїсь одної кляси, супроти якогось одного стану, ми не підпорядковані якійсь одній людині, перед нами стоїть безперервно німецький нарід все одно, чи на Сході або на Заході, на Півдні або Півночі, перед нами завсіди стоїть: **Великонімеччина!"**

Опісля промовляв ще міністер **д-р Ґеббельс,** що змалював суть сучасних змагань двох світоглядів і зазначив непорушну **певність німецької нації у перемогу.**

Відвідини з Японії

(Від нашого кореспондента)

Берлін, в половині березня 1941.

В 36 годин після проголошення німецьким радіо-комунікатом вістки про те, що сенат Злучених Держав Північної Америки прийняв 60-ома голосами проти 31 закон про допомогу Англії, розійшлася в Берліні перша вістка про постанову японського міністра закордонних справ Матсуоки особисто відвідати столицю Німеччини та згодом столицю Італії.

Хоча згідно з постановами вересневого пакту трьох, який так сильно звязує Німеччину, Італію та Японію, кожний спільний крок тих трьох держав являється природним наслідком спільної політики й спільної оборони інтересів, проте відвідини японського міністра викликали в німецькій та тим більше закордонній, невтральній і ворожій. прилюдній опінії дуже сильне враження. Але нічого тут нового: події розвиваються далі з залізною льоґікою. Кожний почин англьо-американського світа потягає за собою протизасоби тотальних національних держав. Відкриття дороги на Бурму викликало появу над нею японських бомбардових літаків; американські погрози на Далекому Сході спричинили обсаду японськими військами француського Індокитаю; врешті англійські пляни на Балканах довели до німецького маршу на територію Румунії і Болгарії. А тепер, як в автоматі, того дня, в середу, 12. березня, коли підпис президента Рузвельта зявився під законом допомоги Англії, японський міністер закордонних справ вирушив в далеку дорогу до союзної Німеччини.

Німецька преса й цілий німецький нарід вітає висланника японського цісаря, народу й уряду в цьому незвичайному історичному моменті з повним зрозумінням ваги й значіння Японії, як модерної, могутньої державної сили на Далекому Сході. В особливій політичній атмосфері по обсаді Болгарії німецькими військами, відбиває з цілою силою те все, що сполучувало і єднало досі та далі обєднуватиме всі національні, тотальні сили і форми порозуміння трьох держав: Німеччини, Італії та Японії. Німецька публіцистика видвигає побіч мілітарних моментів характеру тої візити на перше місце спільність **ідеольогічних світоглядових справ.** Діється це з такою силою уперше відтоді, коли німецька дипльоматія, для добра своїх великих цілей, мусіла часами поминати деякі ідеольогічні моменти, рахуючися радше з актуальними вимогами державної рації.

Як сказано, вістка про приїзд Матсуоки зробила навіть в німецьких колах велике враження. Це вперше від 1905 р., року великої японської перемоги над Росією, урядуючий міністер закордонних справ Японії складає офіційні відвідини в чужій столиці. Німецька преса зве цю подорож подією, що перейде до всесвітньої історії. Берлінські розмови японського гостя будуть торкатися всіх питань, які виринають зі співпраці між Німеччиною, Японією та Італією.

Сотні літаків над Ліверпулем

БЕРЛІН, 14. III. — **Головне Командування Німецьких Збройних Сил** подає:

Кількасот боєвих німецьких літаків атакувало з великим успіхом підчас цілої ночі у сяйві місяця та в добрих атмосферичних умовинах раз-у-раз порт і його уладження в Ліверпулі й Біркенгеді. Знищили або важко поцілили численні портові доки, магазини харчів і положені в грянцях порту промислові обєкти. Вогонь обхопив кілька кораблів. Дальші нічні налети слабшими летунськими ескадрами звернулися проти військових цілей і промислових обєктів у Шкотії і південній Англії. Стежні налети здобули великі осяги при атаках проти корабельних валок, що плили під охороною, на схід від британських островів: вони докладно поцілили три великі торговельні кораблі й затопили один корабель містоти 1.000 тон у морській смузі Ґріт Ярмавтс. Легкі боєві літаки знищили за два гал'ї й будинки одного летовища у південній Англії.

Один швидкобіжний човен затопив в атаці проти південного англійського побережжя один британський нищильник.

На Середземному Морі німецькі боєві літаки перевели разом з італійськими ескадрами збройну розвідку над островом Мальтою.

У Північній Африці поборювало німецьке летунство з великим успіхом, бомбами й скорострільним вогнем, британські змоторизовані кольони та автомобільні парки.

Ворог скинув останньої ночі на місцевості у північно-німецькому побережжі і на німецьку столицю більшу скількість запальних і розривних бомб. В мешкальних дільницях ушкоджені деякі будинки, м. ін. церкви й лікарні. Серед промислових обєктів повстали тільки невеликі шкоди. Серед цивільного населення є вбиті й ранені. Нічні ловецькі літаки й протилетунська артилерія зістрілила 10 атакуючих літаків. Крім того ворог втратив 3 літаки в денних боях. Шість власних літаків не вернулося.

Святочна академія

у 80-ті роковини смерти

ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

відбудеться у КРАКОВІ заходом УКРАЇНСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ в суботу, 15. березня ц. р. в салі Старого Театру. — Початок точно в год. 19.30.

Якщо-ж анґлійці та американці схвильовано запитають, що може бути предметом розмов Матсуоки — то німецька відповідь каже, що зміст тих розмов з певністю причиниться до повної перемоги ідей тотального бльоку держав.

Приїзд Матсуоки заповів уперше мін. фон Рібентроп ще при нагоді підписання берлінського пакту трьох великодержав, восени минулого року, запевняючи, що японського державного мужа вітатимуть тут якнайсердечніше. Зі свого боку Матсуока відповів тоді, що використає найближчу нагоду для здійснення тих запросин. Тепер така нагода прийшла. Принесли її події, яких темпо зростає з кожним днем, наближаючи світ до одної з найцікавіших мілітарно-політичних розвязок в історії.

Йосуке Матсуока буде в Берліні вже другий раз. Його остання візита мала місце в лютому 1933 р. підчас повороту японської делеґації з Женеви, по драматичному засіданні тої інституції, яке Матсуока, як провідник делеґації, демонстративно покинув, не звертаючи уваги на іронічні дотинки американських обсерваторів. Анґлія й Японія відмовляли тоді Японії права вмішуватися в справи Манджуко. У відповідь Матсуока проголосив виступ Японії з женевської установи псевдо-мира. Від того часу йшов він послідовно по лінії унезалежнювання своєї батьківщини від анґльо-американського світу, працюючи рівночасно над будовою нового внутрішнього національного японського ладу. Як досвідчений політик і знавець парляментарних справ, належить японський міністр до найбільш довірених людей премієра князя Фумімаро Коное і тішиться загальними симпатіями свого народу.

Це не підлягає вже сьогодні ніяким сумнівам: Японія повним темпом машируе назустріч подіям, що можуть її приневолити витягнути найважніші державні висновки: Вона незвичайно зактивізувала свою далекосхідню й европейську політику. Японська диплсматія виказуе чи не найбільшу рухливість. В самій Німеччині зацікавлення Японією — як ми вже недавно писали — зросло дуже сильно. Досить пригадати рухливість нового японського амбасадора в Берліні ґен. Ошіми, візиту великої військової місії на чолі з ґен. Йошімурою, прийняття япон. військових аташе, яких перебуває у Берліні аж кільканадцять. Не без значіння також факт, що відїзд японського міністра міг наступити по щасливому закінченні японського посередництва в конфлікті між Індокитаем та Сіямом, як і по неменше щасливому виконанні мілітарних операцій на південно-китайських берегах.

Найбільше враження викликала вістка про берлінську візиту Матсуоки в Америці, де опозиція проти Рузвелта все ж таки мусить бути значна, коли пригадаємо, що в голосуванні висловилася вона цифрою 31 проти 60! Зрозуміло, Америка хоче баґателізувати цю візиту та отверто заповідає, що не звертаючи уваги на реакцію Японії збільшить допомогу для Китаю. Але холоднокровні американські політики, ті, які не вийшли зі школи Рузвелтового дорадника проф. Франкфуртера, мусять відвертати очи від дороги до Анґлії, надслухуючи вісток про маневри японської фльоти.

—o—

За тривкі основи нації

СПРАВА УКРАЇНСЬКОГО ДОШКІЛЛЯ

Кожний нарід дорожить своїми дітьми. через своїх дітей продовжується життя батьків і нації. Хто бажае створити тривкі основи нації — мусить подбати в першу чергу, щоб наші найменші одержали якнайбільш дбайливу опіку й свідоме виховання вже від зарання їхньої дитячої весни. Тому всі культурні народи найбільшу вагу кладуть саме на дошкільну опіку й дошкільне виховання.

Справа українського дошкілля (захоронок, сиротинців) та в першу чергу сезонових дитячих садків знайшла велике зрозуміння в українському народі під Польщею там, де була ще змога засновувати й вести дитячі садки, а саме на схід від Сяну і Буга. Бо на захід від Сяну і Буга польська адміністрація не допускала до українських дитячих садків. Навіть у тих повітах, де ще не заборонили дитячих садків, можна було їх вести тільки в обмеженому числі. Були цілі повіти й у Східній Галичині, де поляки не дозволили ні на один дитячий садок. Все ж — не дивлячись на різні перепони з польської сторони — „Рідна Школа" при допомозі читалень „Просвіти", „Союзу Українок" та кооператив і тих приватних осіб, що дорожили цією справою, — зуміла зорґанізувати й вести по 700—800 дитячих садків річно.

ПЕРШІ ДИТЯЧІ САДКИ В Ґ. Ґ.

Такого зрозуміння справи дитячих садків не було по цьому боці Сяну і Буга. Ця справа була тут майже незнана. Треба було починати від самих початків і поборювати передусім несвідомість та упередження самих батьків, а відтак і ворожу аґітацію поляків і ретроґрадних москвофілів, словом — прийшлося нам першим проломлювати криги й орати досі ще нетиканий і дуже запущений та засмічений ворожими впливами переліг.

Український Центральний Комітет (УЦК) добре здавав собі справу з усіх тих труднощів внутрішньої і зовнішньої натури і тому розмірно вчасно, бо вже в березні 1940 року, приступив до перших підготовних праць.

Цій справі присвячено окрему точку на культурно-освітньому зїзді УЦК у Кракові, в днях 15. і 16. березня 1940 р. Там був відповідний реферат про дитячі садки, а по живій дискусії прийнято такі постанови:

1) Подбати про достаточне число виховниць-провідниць для українських постійних захоронок і сезонових дитячих садків. 2) Подбати, щоб у кожній місцевості, де живуть українці, зорґанізувати по змозі дитячі садки, а де це було б можливе, то дитячі захоронки. 3) Доручити українським громадянським установам і самим громадянам і громадянам подбати про їхню матеріяльну забезпеку.

Докладний подрібний плян праці намічено на окремій конференції українських шкільних інспекторів, що відбулася 17. березня 1940 р.

КУРСИ ПРОВІДНИЦЬ ДИТЯЧИХ САДКІВ У 1940 Р.

Найважнішою та заразом найтруднішою була справа орґанізації курсів для провідниць дитячих садків. Трудноші були першусього з причини браку відповідних прелеґентів на місцях, достаточної кількости кандидаток, зразкових захоронок чи дитячих садків, де курсантки приглядались би праці і зразковим лекціям в дитячому садку та самі переводили б пробні лекції, а вкінці з браку постійного матеріяльного забезпечення.

Та завдяки впертим і послідовним заходам вдалося вже в половині квітня 1940 р. зорґанізувати курси провідниць дитячих садків покищо у Кракові і Володаві. Згодом відбулися такі курси в Криниці, Сяноці, Ярославі, Перемишлі, Чесанові, Белзі і Грубешеві. В Кракові і Грубешеві відбулися навіть по два такі курси.

Загалом усіх курсів було 11 в місяцях від квітня до червня 1940 р., на яких вишколено 188 провідниць.

Від учасниць курсів провідниць дитячих садків вимагали освіту бодай 6 кляс гімназійних, або інших рівнорядних шкіл. Одначе для деяких наших національних областей, спеціяльно занедбаних за часів Польщі, треба було навіть той ценз знизити. Таким чином сям і там допустили на курс виїмково інтеліґентніші дівчата з укінченою 7-ою клясою вселюдної школи. Пильністю і солідною працею над собою вони зуміли доповнити в короткому часі шкільні браки і як провідниці виконували свої обовязки зовсім добре.

ЩО ВЧИЛИ НА КУРСАХ ПРОВІДНИЦЬ ДИТЯЧИХ САДКІВ?

Програма курсів провідниць дитячих садків охоплювала ввесь теоретичний і практичний матеріял, потрібний для ведення дитячого садка. Курси ведено загалом дбайливо фаховими силами при великому зацікавленні курсанток.

На курсах провідниць дитячих садків у Кракові викладали такі предмети:

I. **Орґанізація дитячих садків.** (Оснування, приміщення, управа, кухня, лікарська опіка).

II. **Методика праці в дитячому садку.** (Денний, тижневий і місячний плян праці, методичні переведення поговірок, оповідань, казок, віршів і співанок, забав. Рисування, малювання, витинання. Вправи змислів, памяти й орієнтації. Практичні вправи).

III. **Психольоґія дитячого віку.** (Душевний розвиток дітей в поодиноких розвоєвих етапах. Перегляд виховних теорій в дитячих садках).

IV. **Фізичний розвиток дитини і гігієна.** (Фізична будова дитини. Гігієна дитячого життя. Пожива дитини. Дитячі недуги).

V. **Гри, забави, руханка.** (Різні роди ігор. Забави зі співами і руханкою. Забави з ритмічними вправами)

VI. **Література для дітей і молоді.** (Перегляд української і всесвітньої бібліографії для дітей і молоді. Бібліотеки для дітей і молоді).

VII. **Основи народнього виховання.** (Соціольоґічні основи виховання. Родина, школа, орґанізації молоді, як форми виховання. Огляд метод виховання).

VIII. **Можливості освітньої праці на Холмщині і Лемківщині.**

IX. **Соціяльна діяльність жінки.**

X. **Кухня і домашня праця жінки.**

XI. **Ґеографія України.**

XII. **Історія України.**

XIII. **Українська література.**

Не всі курси розпоряджали потрібною кількістю кваліфікованих прелеґентів до всіх предметів. Тому деякі курси приходилося з конечности переводити з меншими, або більшими скороченнями. Одначе на всіх курсах були предмети суто виховного характеру й усюди була захоронка, або зразковий дитячий садок, де курсантки відбували необхідну практику.

ОРҐАНІЗАЦІЯ ДИТЯЧИХ САДКІВ У 1940 Р.

На перший раз намічено орґанізацію 303 дитячих садків. З того можна було обсадити тільки 206 дитячих садків (204 на українських територіях і два на польських: у Кракові і Кельцах) і то 18 давніми провідницями дитячих садків та 188 новоукінченими курсантками.

Стан дитячих садків у 1940 р. по округах представляється цифрово ось як:

ОКРУГА:	кількість дит. садків	кількість дітей	
Краківська область:	95	2387	
Краків	1	35	
Новий Торг	1	45	
Новий Санч	10	382	
Ясло	7	335	(Давні повіти: Горлиці, Ясло, Коросно, враз із Балигородщиною)
Сянік	16	560	
Ярослав	58	910	
Ряшів	2	120	
Люблинська область:	110	2937	
Білгорай	19	342	
Замістя	15	399	
Грубешів	34	863	
Холм	16	505	в тому Володава 14. д. садків
Радин	5	150	
Люблин	1	100	
Красностав	4	98	
Біла Підляшська	16	480	
Інші бласти:	1	37	Кельці (радомська область)
Разом	206	5361	

ВИСНОВКИ

Як порівняємо число українських дитячих садків на областях Ґен. Ґубернаторства в минулому році з найбільшим числом, яке осягнули ми за часів Польщі (800), то вийде, що за часів Польщі один дитячий садок припадав на 8.700 душ українського населення, а в Ґен. Ґубернаторстві 1 дитячий садок припадав у 1940 р. на 3.600 українського населення. Безперечно тут була вина польського режіму, що не допускав до творення українських дитячих садків. Бо якщо була б тоді змога без перепон засновувати і вести дитячі садки, то при великій свідомости і жертвенности українського населення було б їх тоді повстало тисячі.

Проте, хоч вислід минулорічної кампанії дитячих садків не може нас вдоволити, то все ж, обективно оцінюючи, остаточні осяги розмірно позитивні. Найважніше: минулорічні дитячі садки промостили вже дорогу і тепер при активній допомозі всього свідомого, доброзичливого українського громадянства, в першу чергу українського жіноцтва й українськгоо вчительства, цьогорічна своєчасно почата ударна кампанія дитячих садків повинна увінчатися куди кращими вислідами.

Головна річ — це великий моральний капітал, який здобули на місцях добрі провідниці дитячих садків своєю жертвенною працею. Та про це вже черговим разом.

Керманич Відділу Шкільних Справ при У.Ц.К.

МАРКО ҐИЖА,

емер. управитель школи в Височій, помер дня 8. березня 1941 р. в 72-ому році життя. Похорон відбувся дня 10. березня ц. р. в Височій, про що з глибоким смутком повідомляють

Діти.

ПЕРЕД ВИЇЗДОМ АНҐЛІЙСЬКОГО ПОСЛА З БІЛГОРОДУ.

БІЛГОРОД, 14. III. — Британійське посольство в Білгороді при вул. Зріні ч. 20 вже в четвер 13. ц. м. приготовилось до виїзду. Вістка про вибух у Стамбулі викликала правдиве нервове напруження, що довело до спеціяльного загострення безпеки в посольстві. Навіть сам персонал посольства мусить піддаватися особистій ревізії при вході й виході з посольства. Анґлійський пропаґандивний часопис, що появлявся дотепер що-тижня в сербській мові, вже не вийшов цього тижня. Кружляють поголоски, що малу тайну друкарню, в якій друкували згадану ґазетку, вже розмонтували й запакували.

—o—

СТАЛІН НЕ ДУМАЄ ВОЮВАТИ ЗА АНҐЛІЙСЬКИХ КАПІТАЛІСТІВ.

МОСКВА, 14. III. — Московська „Правда" пише: „Коли переведуть вказівки тов. Сталіна у справі як поставити нарід на стопі мобілізаційних приготувань, то це корисно вплине на боєздатність червоної армії. Коли тов. Сталін підготовляє той плян, то це зовсім не означає, що він думає воювати за справу анґлійських капіталістів. Майже 200 міліонове населення Совітського Союзу бачить користи розумної політики Сталіна".

—o—

ВИДАВАЛИ ФАЛЬШИВУ НІМЕЦЬКУ ҐАЗЕТУ

ІСТАМБУЛ, 14. III. — Турецька поліція сконфіскувала перше число тижневика „Сиґнал", що до найменших подробиць наслідував — поширений тут в останньому часі — німецький тижневик „Сиґнал". При ближчім розгляді виявилось, що сконфіскований часопис „Сиґнал" був орґаном анґлійської пропаґанди. Тому, що видавець, якого імени покищо не подано до прилюдного відома, не зявився в суді, наказано його довести примусово. Появу цього часопису заборонено.

Світова преса про подорож Матсуоки

БЕРЛІН, 14. III. — Вся світова преса розписується про подорож мін. Матсуоки. Токійські часописи підчеркують важливе політичне значіння тієї подорожі. „Йоміюрі Шімбун" пише: „Якщо Анґлія й Америка могли ще вірити, без огляду на підписання пакту трьох, що звязки Японії з державами осі могли б ослабитись, то тепер, після подорожі Матсуоки, до решти підуть всі ці їхні сподівання унівець".

„Ґотші Шімбун" підкреслює, що подорож мін. Матсуоки приходить на чергу саме у той час, коли настануть і то швидко великі зміни в Европі. Зустріч Матсуоки з державними мужами в **Берліні й Римі** матиме далекойдучі наслідки.

Еспанський часопис **„Аріба"** пише, що по 35-літній павзі знову прибуде до Европи японський міністр і ця його подорож до решти зганятиме сон з очей анґлійських легковірів. Матсуока займеться трьома темами, а то: Берліном, Римом і Москвою. Не від речі буде додати, що й справу наладнання приязних звязків між Японією й Совітами матиме він також на увазі. Старовинна й нерозгадана Японія, зі завсіди активною дипльоматією, що не залишається без резерв старої аристократії, виступає тепер, щоб у безпосередньому контакті вияснити всі ці справи, звязані з новим упорядкуванням Европи. В Токіо здають собі справу з цього, що з поваленням старого ладу в Европі й Азія не залишиться позаду, бо в ній настануть переміни й то небезпечні саме для Анґлії, бо здійсняться всі японські пляни на Тихому океані.

—o—

ДИМІСІЯ ТУРЕЦЬКОГО МІНІСТРА

ІСТАМБУЛ, 14. III. — Турецький міністр справедливости Феті Окяр уступив з огляду на поганий стан здоровля. Його наслідником призначений посол Гасан Менеменчоґлю.

БОГДАН ЛЕПКИЙ 41)

Крутіж

(Історичні малюнки з часів гетьмана Виговського).

В тих воєнних, неспокійних часах життя людини втратило свою колишню вартість, совість заглухла, ніхто ні людського, ані Божого суду не боявся. Кожний дивився тільки, щоб кінці у воду добре заховати, та щоб його за руки не схопили.

Ото ж наші подорожні не раз і не два мали нагоду переконатися, що їхні нові товариші щиро їм сприяють і до їхнього діла ставляться, як до свого. Всі вони на Нечаїху, як на святощ яку дивилися і насправді не було нікого, хто крови своєї у її обороні не пощадив би. Ніяк вони не могли погодитися з гадкою, що рідна дитина великого гетьмана, вихована в такому добрі, у таких достатках, тиняється тепер без даху над головою. Кожної хвилини раді були привезти її до Чигирина, або до Суботова, бо уявляли собі, що там їй найбезпечніше було б. Це ж батьківщина Олени і не повинно б там бути ні однієї душі неприхильної для неї.

На Бориса гляділи зі спочуттям. Кожний пригадував собі і свої молоді літа, свою колишню любов, а що Маруся була донею відомого сотника Богатька, тож і її доля лежала кожному на серці.

„Але ж бо погуляємо собі, козаче, на твому весіллю!" — казали до Бориса. — „Випємо, як вже давно не пили, бо гадаємо, що не пожалуєш червінців на весільний пир".

„Я і життя не пожалував би для неї", — відповідав засумований Борис, стискаючи рукоять шаблюки. Знав, що без бою своєї дівчини не дістане.

Та найбільше прислужилися селяни тим, що знали чимало людей у тутешніх сторонах, а й люди їх знали.

Таким чином не треба було витрачувати дорогого часу на довгі переговори з мешканцями тих сіл, куди доводилось проходити.

Була глуха, осіння північ, без місяця і зір, як нараз іздалеку десь на виднокрузі, замайоріло декілька світил.

„Малин!" — шепнув Фтерапонт, торкаючи Босаковського ліктем.

Босаковський зпід ока подивився на нього.

„А хоча і два Малини, то ти мені не оббивай боків".

„Я більше не буду".

„Памятай! А далеко ще до цього Малина?"

„Та ж не близько. Ми на горбику, тому вже його й видно, а їхати прийдеться ще зо дві годині, бо дорога туди таки погана й не дуже то безпечна. Вєяка наволоч міська тут промишляє".

„Зо дві годині кажеш. Гм..." — і Босаковський задумався. — „Сухай, хлопче!"

„Слухаю, пане".

„А чи не добре було б, коли б ти так поскакав у той Малин та розвідався, де саме тепер Богатьківна. Може цьому кушпіреві, що ти про нього згадував, дещо про неї відомо, або комусь іншому. Тоді ми й знали б, що і як нам робити. Скочиш?"

„А чому б ні? Конем, чи пішки прикажете?"

„А вже ж що конем, бо конем скоріше вернешся. Тільки, щоби ти й сам де не заворушився і коня, щоб не прошалапутив, бо знай, що я тебе і зпід землі добув би, а тоді шкура не твоя! Затям собі, брате. А за те, як ти мені справишся добре, то ласка моя не мине тебе".

(Далі буде).

З голосів преси

Воєння мета трьох великодержав

У звязку з виїздом до Европи японського міністра закорд. справ Матсуоки, „Фелькішер Беобахтер" (ч. 72) містить передову статтю, в якій обговорює военну мету трьох договірних великодержав. Читаемо там м. ін.:

»Военна мета цієї нашої групи така: — Революційний новопорядок у великих життездатних просторах під проводом діловитих, спосібних та солідних народів цієї групи! Те, що було ще вчора обіцянкою та вимогою, — нині вже всебічно твориться: у середньо-европейському, у середземноморському та у східньоазійському просторі наблизилися до себе ще тісніше народи під господарським, політичним та культурним оглядом, — і ті, що отягалися, все більше розуміють конечність і природність цього розвитку. Найбільші осяги здобули ми дотепер на південному сході Европи, але також східньоазійське верховодство Японії здобуло свій перший великий осяг через полагодження спору між Сіямом та Індокитаем.

Всюди в Европі й на Далекому Сході запанували під впливом цих подій радісні настрої. Всі бачуть, що молоді потуги йдуть вперед по правильній дорозі. Щоб використати цю пригожу годину, обмінятися досвідом, викувати нові пляни і прискорити темпо революційних подій — тому власне приїздить японський міністр закордонних справ до Европи. Йосуке Матсуока вибирається у далеку дорогу на захід не тому, щоб відбути дипльоматичну, чемностеву візиту, бо це не було ніколи японським звичаем. Зрештою ні цей великий нарід Сходу, ні ми, не маемо часу на такі візити. Плютократичний світ, що посмів насмішкувато називати пакт трьох великодержав — пустою демонстраціею, буде ще дивуватися, коли побачить, що ці три великодержави силою цього пакту зроблять у майбутньому!

Тимчасом ворог навпаки, не зробив ще ні найменшої спроби, щоби здійснити свою мирову мету. Що більше: він навіть не спромігся донині хоча б тільки сформулювати цю мирову мету. З англьосаського табору не побачили ми і не почули дотепер нічого більше, крім пережовуваних наново фаз зі світової війни та оскаженілих погроз. Також його военні методи ні в чому не змінилися від 1918 р. ні під мілітарним, ні під господарським, ні врешті під політичним оглядом. Під теперішню пору переживаемо наворот американської Вилзонової авантюри. Френклин Д. Рузвелт, названий Вилзоном II, здобув саме, після 8 місяців дикої пропаґанди, парляментську більшість до свого закону допомоги Анґлії і його союзники над Темзою опянюють себе цим «осягом».

Хай радуються, бо й так недовго це триватиме! Ми ж знаемо прегарно, які е розміри допомоги, що їх може дати північно-американська плютократія анґлійцям у їхній боротьбі вже тільки за наге істнування. Ще нині дзвенить в наших ухах холодне, горде слово Фірера: «У нашу калькуляцію включили ми заздалегідь усяку можливість, яка взагалі може прийти на думку. Кожну з них ми тверезо розважили і вставили у рахунок. Хто думае, що зможе допомогти Анґлії, хай знае на всякий випадок: Кожний корабель у каравані, чи самотужки, буде торпедований, якщо дістанеться під наші торпедні дула».

Вслід за цим спокійно зустрічаемо тріюмфальний індіянський рев спілки Черчіль—Рузелт. Але зате тимбільше цікавлять нас помічники, якими послужився Рузвелт, щоби великий американський нарід — удруге продовж одного покоління — загнати в авантюру, із якої в найкращому випадку вийде він зі ще більшим похміллям, як вийшов з Вилзонової авантюри. Ось, зачуваемо: Перед кількома днями британська аґентура Ройтера розхвалила суддю найвижчого амер. суду, прибічного Рузвелтового жида, Феликса Франкфуртера за співпрацю при обробітці закону допомоги Анґлії. Над перепханням проекту цього закону через парлямент з натугою працювали: міністр скарбу — жид — Морґентау, голова закордонної комісії парляменту — жид — Соль Блом, капіталіст, жид Барух і ще один жидівський прибічник Рузвелта і його господарський дорадник Коген...

Інтернаціональні фронти прояснилися для нас уже тепер під кожним оглядом і вони остаточно обрисовані. Знаемо за що і проти кого стоїмо на полі бою. Рішальний бій починаеться«.

БАЙКА ПРО ПЕРЕПАЧКУВАННЯ ПЕКОЛЬНОЇ МАШИНИ

СОФІЯ, 14. III. — Болгарська телеґрафічна аґенція вияснюе у звязку з поширюванням анґлійцями підозріннями, будьтоби в Софії перепачковано два чужі куфри до анґлійського баґажу, що йде тут про типово аґлійські спроби затушувати чи пак перекрутити справу тому, що і справа завантаження і вивозу баґажів спочивала виключно в анґлійських руках. Справа вибуху в готелю в Перапаляст спираеться на таких фактах: Британське посольство в Софії мало деяку, мабуть більшу кільк'сть вибухових матеріялів до саботажних акцій в Софії, зокрема проти найважніших болгарських заведень, як водопроводи і т. д., але їх не використали перед своїм виїздом. Тому, що анґлійські дипльомати з легко зрозумілих оглядів не хотіли залишити вибухових матеріялів в пивницях посольства, не залишилось їм нічого іншого, як їх запакувати і вивезти зі собою. Це було причиною вибуху в царгородськім готелі, від якого втратили життя турецькі поліціянти.

Як повідомляе американська аґенція Юнайтид Пресс зі Стамбулу, навіть сам анґлійський дипльомат не хотів повірити в те, щоб комусь вдалося перепачкувати чужі куфри до анґлійського дипльоматичного баґажу, при чому в цю фантастичну гіпотезу важко повірити.

До того згаданий факт ще раз доказав, що перехід брам анґлійських дипльоматичних будинків вяжеться з втратою життя, бо ж не відомо, коли і в якому місці може дійти до вибуху пекольної машини.

—o—

АТАКИ ІТАЛІЙСЬКОГО ЛЕТУНСТВА

РИМ, 14. III. — Італійський военний комунікат повідомляе м. ін.:

На грецькому фронті ворог повторював свої атаки по обох сторонах долини Воюсса. Його відбили з важкими втратами. Наша воздушна фльота бомбардувала з великим успіхом один ворожий пункт опору военної фльоти. Власні й німецькі літаки атакували серед нічної акції фльотові уладження у Валетті (на Мальті). У Півн. Африці наші літаки атакували пункти опору ворожої фльоти й летунства.

—o—

Німецький підхід до Голяндії

ПРОМОВА ДЕРЖ. КОМІСАРЯ ДЛЯ ГОЛЯНДІЇ, МІН. СЕЙС-ІНКВАРТА, В АМСТЕРДАМІ.

АМСТЕРДАМ, 14. III. — На великій маніфестації НСДАП в Голяндії, державний комісар для голяндських просторів, держ. міністр Сейс-Інкварт, виголосив велику промову, в якій займався розвитком подій та відносинами в Голяндії.

„Голяндський нарід, стоючи збоку від великих історичних подій, які готовились у світі, щоб зберегти свою ідилію дозволив своїм тодішнім проводирям, заприсяженим ворогам нової Німеччини, вмовляти в себе все те, що зверталося проти німецької держави і націонал-соціялізму. Сьогодні зовсім не треба вже пригадувати, наскільки не-невтральне було тодішне становище Голяндії та як голяндський нарід терпеливо допускав, щоб при всіх нагодах прилюдної чи приватної дискусії вороги німецької держави защеплювали в нарід бацилі найглибшої ненависти до німців. Так дійшло до 10. травня і до встановлення державного комісаріяту після того, як здався спротив голяндців.

З того факту, що в зайнятих просторах на захід від Німеччини в одній лише Голяндії заведено цивільну управу, можна міркувати, що Фірер не хоче підходити до Голяндії виключно тільки як до краю, що його зайняла німецька збройна сила".

„З якими замірами прийшли сюди німці, про це була вже нераз вичерпуюча мова. Дня 26. липня я заявив на робітничій маніфестації в Гаві, що форма політичного життя буде створена щойно в будуччині, але, що в кожному разі ми не стерпимо, щоб колинебудь повторились відносини, які могли б доводити до нового 10. травня. Таким робом залишено голяндцям змогу політично рішатись, у тому розумінні, що від становища голяндців до нинішньої вирішної боротьби німецького народу буде залежати те місце, що його в будуччині займуть голяндції".

В дальшому мін. Сейс-Інкварт звернув увагу, що німецьке становище не гнобити голяндський нарід та не накидати йому своїх поглядів, торкається лише голяндців. Тому воно не торкається жидів, які не є голяндцями, та які є тими ворогами, з якими не може бути ні перемиря ні миру. Голяндці мають з власного переконання взяти найжертвеннішу участь у ділі відбудови спільного великого ґерманського світу та через те й нової Европи.

— **ОБОВЯЗОК РЕМОНТУ ДАВНИХ ЖИДІВСЬКИХ ПОМЕШКАНЬ.** Згідно з розпорядком ґубернатора краківської области з 12. ц. м., віднаємець обовязаний віддати льокаторові помешкання пригоже до вжитку. Якщо віднаемець не зробить цього сам, тоді льокатор мае право перевести ремонт сам і відтягнути собі з чиншу. Це торкається передусім пожидівських мешкань, звільнених внаслідок переселення жидів до жидівської дільниці. Власники домів, адміністратори й комісарські управителі обовязані негайно перевести ремонт пожидівських каминиць і помешкань передусім зі санітарних оглядів.

Короткі вістки

— **ЯПОНСЬКИЙ** амбасадор ґен. Ошіма відвідав головного команданта фльоти великого адмірала Редера.

— **ФРАЦУЗЬКИЙ ЩОДЕННИК** „Матец" пише, що ще 15. травня 1939 р. ґен. Ґамлен підписав тайний військовий договір з ґен. Каспшицьким і обіцяв, що Данціґ входить у склад польського життевого простору. Ґамлен не повідомив про те мін. закорд. справ і був переконаний, що Польща може опиратися Німеччині 6 місяців.

— **ВТІК** із вязниці б. румунський міністр внутрішніх справ Петровіческу. Підчас відомого січневого повстання його арештували на доручення ґен. Антонеску. Петровіческу був головним вишуватцем тодішнього пучу. Місце його побуту невідоме.

— **МІН. МАТСУОКА** звернувся з письмами до представника Сіяму Вараварна й відпоручника француського Індокитаю Аврі. Він зазначив, що уряд Японії готовий загарантувати мирний договір між Сіямом та Індокитаем. При тій нагоді він висловив надію, що обі сторони не підписуватимуть договорів, що посередньо або безпосередньо зверталися б проти Японії.

— **МАНДЖУРСЬКИЙ** щоденник „Харбін Нічі-Нічі" пише, що розмови між Матсуокою, Фірером і Мусолініем почнуть нову добу історії. Ініціятива й нагляд світової політики є в руках трьох великодержав.

— **УСТУПИВ** головний редактор англійського пресового бюра Ройтера, Бернард Рикстсон-Гет. Його наслідником мае стати керманич паризького бюра Рендел Ніл.

— **БРИТІЙСЬКИЙ** кружляк знову захопив на південь від Капштаду французький торговельний корабель „Ля Вільде Мажінга", що віз товари з Мадаґаскару.

— **ЗАСТУПНИКАМИ** совітського комісаря війни іменували шефа летунства ґен. Ричакова й шефа політичної пропаґанди червоної армії ком. Запорозця.

Новинки

КАЛЄНДАР

БЕРЕЗЕНЬ

15. Субота — свмч. Теодота.
16. Неділя — 2. Посту.

—

— КНИГАРНЯМ і всім тим, що замовили, чи ще бажають замовити в нас кишеневі календарці, подаємо оцим до відома, що календарців по зол. 1.50 і 0.50 вже не маємо — є вичерпані. Ще маємо календарці тільки по 0.50 зол.

Українське Видавництво.

— П. Т. КНИГАРНЯМ подаємо оцим до ласкавого відома, що книжок по знижених цінах з нагоди березня, місяця дешевої книжки, не можемо їм продавати по причині невеликого запасу цих книжок. Цих книжок ледви чи нам вистарчить на полагодження замовлень, що їх маємо від приватних осіб, які безпосередньо в нас замовляють. — „Українське Видавництво".

— ПРИГАДУЄМО, що в суботу 15. ц. м. відбудеться у Кракові святочна академія в честь Тараса Шевченка в салі Старого Театру точно в год. 19.30. З уваги на святочність Шевченкових Роковин академія пічнеться точно у визначеній годині, а з її початком вступ на салю буде безоглядно заборонений. Тому незвичайно побажане й вказане, постаратися заздалегідь про карти вступу, що їх видає УДК у Кракові, щоб відтак через натовп при касі не спинювати початку академії. — УДК-Краків.

— УКРАЇНСЬКА ДІТВОРА Т. ШЕВЧЕНКОВІ. В неділю 16. березня ц. р. відбудеться у Кракові в салі при вул. Льоретанській 18 СВЯТО В ЧЕСТЬ Т. ШЕВЧЕНКА, що його улаштовує дітвора української народньої державної школи в Кракові. Початок в год. 4-ій пополудні. Вступ за добровільними датками. До участи в святі запрошує українське громадянство управа школи.

— ЗАСІДАННЯ НАУКОВОЇ РАДИ буде в неділю, дня 16. ц. м. в домівці Українського Видавництва при Райхсштрассе (вул. Кармелітській) ч. 34/І. — Початок точно в год. 17-ій (5-ій попол.). На денному порядку реферат І. Раковського: „Антропологічна характеристика Т. Шевченка". Участь за картами вступу.

— КУРС РИТМІЧНОЇ ҐІМНАСТИКИ для пань та ритміки й пластики для дівчат почнеться незабаром у Кракові. Зголошення в середу, четвер та суботу від 4—6 год. попол. в Українській Вселюдній Школі, Краків, Бурґштрассе 60.

— НА ФОНД ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКОМУ СТУДЕНТСТВУ зложили (в золотих): Секція Учителів при Делеґатурі УДК Варяж 50, Секція Учителів при Делеґатурі УДК Белз 50, Громадський Уряд, Княжполь 50, Віктор Троєцький, „Власний Дім", Солеїв 25,Святополк Сенета, п. Замістя 2, Український Кооперативний Банк у Холмі 5, Делеґатура УДК Холм 101.60, Майно Микола 5, Українська Бурса в Ярославі 15 — і кличе інші українські бурси, Айдан Володимир 20, Василь Кунькевич, Риманів 20, через „Українбанк" у Кракові м-р Іван Костецький з Катовиць 50 — і кличе д-ра інж. Котецького в Катовицях і Ант. Диктовського в Любіці. — Хто черговий?

— ВІДЕНСЬКИЙ ЯРМАРОК проходить з великим успіхом, при небувалій досі участи відвідувачів. Було багато закупів, також для закордону. Італійці цікавилися ручними жіночими робітками, мадяри й румуни шкляними й порцеляновими виробами. Норвежці купували шкіряні товари, бо Відень є центром шкіряних виробів. Країни південного Сходу цікавилися музичними інструментами. На виставових теренах у Пратері переважають сельські відвідувачі. Вже в перших днях закуплено багато хліборобських машин. Віденський ярмарок стягнув багато селян також із закордону.

— БЕЛЬҐІЙСЬКІ ПОЛОНЕНІ, що досі перебували як інтерновані в Швайцарії, завдяки посередництву німецької влади вернуться незабаром до Бельгії.

„УКРАЇНСЬКА СЛУЖБА БАТЬКІВЩИНІ" ДО ВІДОМА УКРАЇНЦЯМ У НІМЕЧЧИНІ.

Багато молоді, яка перебуває на роботах у Німеччині, звертається з запитами до Українського Центр. Комітету в справі вступлення до „Української Служби Батьківщині".

УЦК подає всім зацікавленим до відома, що поворот з Німеччини до Генерал-Губернаторства і вступлення до „Української Служби Батьківщині", неактуальні.

Розпорядок щодо добровільного, чи примусового вступлення до „Української Служби Батьківщині" відноситься тільки до населення, яке тепер находиться на терені Генерал-Губернаторства.

Керманич Відділу Опіки над Молоддю та Родиною при УЦК.

Посмертна згадка

Марко Ґижа

емер. управитель школи.

Дня 8. березня ц. р. заснув вічним сном у 72-ому році життя емер. управ. школи в Висовій, Марко Ґижа. Уродженець Лемківщини, села Лося, горлицького повіту, скінчив учительську семінарію у Львові, де й зложив іспит зрілости. Опісля вернувся в рідну Лемківщину і розпочав — як народній учитель — невтомну, послідовну культурно-освітню працю між братами-лемками. Учителював у Квятоні, Лосю і Висовій, де по 40 літах важкої праці перейшов на емеритуру. Сам син Лемківщини, кидає перше зерно національної свідомости й защіплював ідеї правди, любови й віри для кращої будуччини лемківської землі — при чому явно признавався до великої української родини. Своїм наскрізь хрустальним характером, точністю в виконуванню обовязків, правдомовністю й релігійним життям, звернув увагу шкільної, ще австрійської влади, яка нагородила його за це похвальними декретами. Найкращим приміром Його, як громадянина, хай послужить факт, що Його імя видніло часто в списку жертводавців на національні чи культурно-освітні ціли та довгі роки був членом „Просвіти" і ВПУВ. Шлях Його 40-літньої активної праці на шкільній і культурно-освітній ниві засланий терням. Воєнні події, почавши від 1914 р., також не щадили Покійному важких терпінь. По втраті улюбленого сина Володимира, який впав у боях, болів над долею другого з черги сина — д-ра Івана, який опинився в Тухолі; третій син, Теодозій, в колишній Чехословаччині, а четвертого, Михайла, поляки арештували й осадили в Березі, опісля виселили; пятого, Мирослава, звільнили з учит. служби, а шестого, Ореста, останні воєнні події захопили в Варшаві. Наболіле батьківське серце не видержало останнього удару — смерти Любої Дружини — й перестало битись у тих грудях, які мали щастя зажити свобідним життям у рідній Лемківщині, для якої ввесь час працював.

У серцях тих, які знали цього великого учителя-громадянина й батька, лишився глибокий жаль. Участь у похоронах взяли не тільки громадяни Висової, але й громадяни довкільних сіл, які прийшли віддати останню прислугу Тому, що перший будив їх із вікового сну.

Від Рідні попрощав Покійного о. Хиляк, від громадян о. Дуда, від учительства інсп. Ст. Батюк, а від УДК в Яслі В. Пришляк. — Хай рідна Лемківська Земля, для відродження якої ввесь вік працював Покійний, буде Йому пером.

В. Й. П.!

НЕВДАЧА АНҐЛІЇ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ

ТОКІО, 14. III. — У вівторок пополудні в годині 16-ій японського часу підписали в урядових апартаментах мін. Матсуоки договір з метою поладнати граничний спір між Сіямом та французьким Індокитаєм. Після того відчитали спільний комунікат і мін. Матсуока, провідник сіямської делеґації та Індокитаю коротко промовили. Вони зазначили вагу нового договору.

Японська преса з радістю вітає підписання остаточного порозуміння на мировій конференції у Токіо. Щоденник „Токіо Осаґі Шімбун" пише, що згода Сіяму і французького Індокитаю на японське посередництво причиняється до вдержання мира на Далекому Сході й означає невдачу Анґлії і Злучених Держав. Щасливе закінчення конференції доказує, що як в Европі так і на Далекому Сході щораз більше видно наслідки нового порядку.

Також і всі інші щоденники з найбільшим вдоволенням зазначують щасливий вислід конференції, що треба завдячувати змаганням Японії до мира і зусиллям мін. Матсуоки.

—o—

АНҐЛІЙСЬКА БЛЬОКАДА ШКОДИТЬ ТІЛЬКИ ФРАНЦІЇ

ЖЕНЕВА, 14. III. — З Віші повідомляють, що маршал Петен прийняв у приняві адмірала Дарляна й державного підсекретаря для прохарчування Ашара — представників американської преси у Віші. Наперед Ашар зясував стан франц. запасів збіжжя, які зовсім не вистарчають. Французький уряд зясував цей стан річей американському урядові, та просив його перевезти 5 міліонів сотнарів збіжжя до Франції. Далі адмірал Дарлян виступив гостро проти безглуздої бльокади, що її продовжає Анґлія проти Франції, бо вона не спричинює Німеччині ніяких втрат. Маршал Петен заявив, що німці звернули Франції 2 міліони сотнарів збіжжя, що їх зареквірували були. Вкінці адмірал Дарлян заявив, що Німеччина виявила більшу великодушність і глибше зрозуміння своїх обовязків супроти людства, ніж Анґлія. Наслідки анґлійської бльокади зовсім не шкодять Німеччині, тільки Франції. Анґлія бльокує також французький Індокитай.

—o—

ВЕЛИТЕНСЬКА АТАКА НА АНҐЛІЮ

ШТОКГОЛЬМ, 14. III. — У четвер, в 7-ій годині ранком, британійське радіо повідомило, що нічні атаки німецького летунства на Анґлію були дуже великі і зверталися на найрізніші частини краю. Дальших подробиць не подали. Годину пізніше, в год. 8-ій, подали щоденне раніше повідомлення британійського міністерства летунства і безпеки. У перше довідалося тоді британійське громадянство, що ніччю зі середи на четвер Ливерпуль і портові уладження на березі Мерзей перебули свій досі найважчий нічний летунський налет від початку війни. Повідомлення подало, що атака була така велика й важка, якої в Анґлії не переживали вже від довгих місяців.

АМЕРИКА НАТИСКАЄ НА ІРЛЯНДІЮ

ШТОКГОЛЬМ, 14. III. — Шведська преса повідомляє про зміцнений натиск Злучених Держав на Ірляндію. Американський уряд намагається прихилити Ірляндію помогти демократіям, але так, щоби вона „формально не покинула своєї невтральности". З того видно, що „демократії" знову перевіряють питання точок опору на ірляндських побережжях.

ВИСТАВА БОЛГАРСЬКОГО МИСТЕЦТВА В БЕРЛІНІ

БЕРЛІН, 14. — У салях союзу берлінських мистців відкрили при вул. Тірґартен велику виставу болгарського мистецтва. Виставу зорґанізувало німецько-болгарське товариство і союз берлінських мистців. Крім багатьох болгарських і німецьких мистців на відкриття вистави прибув ряд німецьких і болгарських офіційних представників з болгарським послом і предсідником Німецько-богарського Товариства у Берліні на чолі. Болгарський посол подякував орґанізаторам вистави, що дасть змогу основно познайомитися з культурним життям Болгарії. Він зазначив, що між обома країнами панують дружні взаємини. Далі спинився на приступленні Болгарії до пакту трьох великодержав. Опісля посол Болгарії дав короткий нарис розвитку болгарського мистецтва. Виставу відкрив голова Німецько-болгарського Товариства. Він подякував владі за її допомогу у влаштуванні тієї імпрези.

Виставу болгарського мистецтва мають уладити також у Мінхені, Штутґарті, Дортмунді, Франкфурті над Майном і Відні.

З українського життя

ЗАМІСТЯ.

При місцевому УДК працює дуже ревно комісія **суспільної опіки**, якої діяльність — головно в зимовій порі — бодай чи не найважніша для населення. Новий керманич цієї комісії, **суддя Сороківський**, взявся щиро до праці та разом з Жіночою Секцією, о. деканом Шишановим, інж. Шурином та іншими виконав свої завдання якслід. Чимало праці завдала справа приміщення 350 переселенців, що в дні 2. II. 1941 р. прибули сюди із таборів. Їх розміщено по довкільних українських селах, а лиш дуже мала частина їх найшла працю в місті.

А вже найщиріше занявся він справою збірки на допомогу українському студентству. На ту ціль зібрано з нагоди різних імпрез та з пожертв поодиноких осіб понад **1.000 зол.**

Жіноча Секція під енергійним проводом п. **Сагайкової** дальше працює над зорганізуванням жіноцтва та над культурно-освітнім життям у місті та в окрузі. При визначній допомозі цієї Секції уладжено в часі відправи Українських Комітетів у Замістю 11. I. 1941 спільну вечерю (замість ялинки) з участю німецьких гостей. Жіноча Секція уладила Маланчин вечір 13. I., який теж пройшов удатно, а спільно із Куренем Молоді уладила дня 15. II. ц. р. танкову забаву. В лютому подбала Жіноча Секція про те, що прелеґентка на курсах культ-освітніх працівників, п-ні **Дорошенко-Савченкова**, виголосила для ширшого громадянства Замістя два відчити, а саме „Преса й книжка в минулому й тепер" та „Роля жінки в минулому й сучасному". Оба реферати, добре опрацьовані та з чуттям виголошені, викликали живе зацікавлення серед слухачів.

Тепер Жіноча Секція займаєтвся разом із Комісією Сусп. Опіки уладженням дитячого садку в Замісті, що має бути урухомлений ще в березні.

На культ.-освітньому полі слід занотувати такі осяги: 22. січня відбулися святочні роковини з промовою голови УДК, хоровими продукціями (гарне барітонове сольо п. Чайківського) та деклямаціями. Хор вів п. Ковальський. 29. I. уладив Курінь Молоді „Свято Крут" із різнородною програмою. В днях від 10.—22. II. уладжено курс культ.-освітніх працівників. Викладали на курсі замісцеві сили, як: п-ні Дорошенко-Савченкова і м-р М. Дужий з Кракова, м-р Ольхівський з Варшави, і також деякі місцеві. Закінчення курсу відбулося в приняві численно запрошених громадян Замістя, опісля провели всі спільно час на дружній гутірці при чаю, співах і інших виступах курсантів.

В рамах того ж курсу, за ініціятивою м-ра Дужого, прочитав м-р Ольхівський для ширшого громадянства Замістя в днях 15. і 16. лютого ц. р. два реферати: „Замістя в минулому" і „Холмщина та Підляшшя в минулому й тепер". Оба реферати були на високому науковому рівні, а виголошені незвичайно приступно, залишили незатерте враження у слухачів.

Відновлений комітет (прибуло 2 нових членів) працює по своїй змозі, щоб задоволити всі потреби українського населення в Замісті й окрузі.

—o—

Мін. Матсуока про свою подорож до Берліна й Риму

ТОКІО, 14. III. — „Радію на цю хвилину, коли зможу з Фірером, міністром закорд. справ фон Рібентропом, держ. маршалом Ґерінґом та іншими німецькими визначними діячами затіснити приязнь" — заявив японський міністр закордонних справ Японії, Матсуока, підчас прийняття представників німецької та італійської преси у середу. Він підчеркнув, що запрошений 27. жовтня 1940 р. керманичами держав оси заедно вичікував нагоди, коли зможе виїхати з відвідинами до цих держав. Ця нагода трапилась після підписання договору Франції зі Сіямом.

„Я вибрав час, — заявив Матсуока — коли не може вже бути ніяких непорозумінок збоку Англії, чи Америки. Я зобовязаний супроти моеї батьківщини — познайомитись з керманичами союзних держав, бо так і водилось нераз, що державні мужі, які кермували долею народів, знали́ся особисто та мали на історію вирішний вплив".

Мін. Матсуока зазначив притому, [...] його метою буде „не лише пізнатися з [...]жавними мужами Великої Німеччини, і [...] вязати з ними тісну приязнь на доказ г[...]бокого довіря — всупереч усім брехли[...] англійським сплíткам — а також не [...] ше відновити, а й поглибити приязнь [...] знайомство з Мусолініем, міністром зак[...] справ ґр. Чяном і з іншими ще державн[...] мужами Італії особисто познайомити[...] Щодо програми своєї подорожі — зая[...]чив мін. Матсуока, — що він зложить [...]зиту і **совітському урядові.** Проте пл[...] ще не зовсім устійнені. Є можливість, [...] з поворотом доведеться ще раз задер[...]тися у Москві, хоча цього не має в прог[...]мі. „Я не іду в Европу, щоб там закрі[...]вати пакт трьох держав, — закінчив [...] Матсуока — цей пакт є так закріпле[...] що вже міцніший бути не може і на [...] точці не має і не може також бути [...] Японії ніколи ніякого звороту".

—o—

НІМЕЧЧИНА НЕ ВИСЛАЛА УЛЬТИМАТ[...] ЮГОСЛАВІЇ

БІЛГОРОД, 14. III. — Урядова югос[...]вянська пресова аґенція **„Аваля"** заперечу[...] вістку про **німецький ультимат до Югосл[...]вії.** Лондонські джерела поширювали ві[...]ки про те, наче у вівторок передполуд[...] німецький посол мав передати в югослав[...]ському міністерстві закордонних справ у[...]тимат. Вістки про те від початку до кін[...] **видумані.** Їх поширюють тенденційно. О[...]ночасно урядова заява звертається про[...] всіх інших вісток, що їх метою представ[...]ти у фальшивому світлі приязні німецьк[...] югославянські взаємини.

—o—

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., 1/4 сторінка 180 зол., 1/8 сторінки 150 зол., 1/16 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.
КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу — повинен наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.

ПЕРЕДПЛАТА „Кр. В.": Передплату треба висилати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часопису не кредит не можемо висилати. При зміні адреси треба все подавати попередню адресу.

ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату чи книжки з Генерального Губернаторства треба посилати переказами або чеками нашого видавництва Sch A Warschau Nr. 2.143. З Німеччини чеками нашого видавництва на Postscheckkonto Berlin № 68035.
З Протекторату: чеками „Українського Видавництва" Postsparkasse Prag 78.513. Курс 1 нім марки 2 злоті; 1 чеської корони 2[...]
При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші. Звертаємо увагу: подавати читку і докладну адресу.

За Редакцію відповідає начальний редактор М. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Райхсштрассе 34, II. Тел. 2[...]
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.
Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter M. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau, Reichsstrasse 34. Fernspr. 230-39. — Druck: „Neue Zeitungsdruckerei", Kommissarische Verwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher 102-[...]